

**Ξεπερνώντας τα εμπόδια:
Συμμετοχή των οικογενειών των παιδιών
με μεταναστευτική βιογραφία στο
σχολείο**

Πρώτη συνάντηση

**Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
29 Οκτωβρίου 2021**

Περιεχόμενο της σημερινής συνάντησης

- Σημασία των συναντήσεων με οικογένειες ΜΜΕΒ
- Οργάνωση της πρώτης συνάντησης με οικογένειες ΜΜΕΒ
- Περιεχόμενο της πρώτης συνάντησης με οικογένειες ΜΜΕΒ
- Προγραμματισμός επόμενων συναντήσεων

Σημασία των συναντήσεων με τις οικογένειες των ΜΜΕΒ

Ενεργός εμπλοκή της οικογένειας στο σχολείο

Η ενεργός εμπλοκή της οικογένειας έχει θετική επίδραση στα παιδιά.

- υψηλότερες ακαδημαϊκές επιδόσεις
- μεγαλύτερη συμμετοχή του παιδιού στη μαθησιακή διαδικασία
- περισσότερος χρόνος για μελέτη στο σπίτι
- γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στο σχολείο και το σπίτι
- βοήθεια στους γονείς/κηδεμόνες για εκπαιδευτικά ζητήματα
- λιγότερα ζητήματα πειθαρχίας

(OECD, 2010)

Παράγοντες που επιδρούν στην εμπλοκή των οικογενειών ΜΜΕΒ στο σχολείο

- Σύνδεση της επικοινωνίας με το σχολείο με κάτι «κακό» (π.χ. απουσίες, παράπτωμα)
- Τα βιώματα από τις χώρες προέλευσης: πιθανόν να μην είναι εξοικειωμένοι/ες με την επικοινωνία σχολείου – οικογένειας
- Δυσκολία στην επικοινωνία λόγω γλώσσας → προκαλεί έλλειψη αυτοπεποίθησης (συχνά οι γονείς/κηδεμόνες γνωρίζουν λιγότερο από τα παιδιά τους τη γλώσσα της χώρας υποδοχής)
- Περιορισμένος χρόνος λόγω εργασίας, οικογενειακών υποχρεώσεων κ.λπ.
- Άγνοια του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας υποδοχής
- Φόβος για την ασφάλεια των παιδιών τους στο νέο σχολικό περιβάλλον

Προκλήσεις που αντιμετωπίζει το σχολείο στην εμπλοκή των οικογενειών ΜΜΕΒ

- Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να αναλάβουν νέους ρόλους με τους οποίους δεν είναι εξοικειωμένοι/ες και αυτό προκαλεί άγχος
- Εφαρμογή ολιστικής προσέγγισης στο θέμα της ένταξης ΜΜΕΒ
- Μαθητές/Μαθήτριες από πολλές διαφορετικές χώρες
- Άφιξη παιδιών στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
- Δυσκολία στην επικοινωνία σε πρακτικό επίπεδο (τηλέφωνο, email,...)

Ο/Η εκπαιδευτικός καθημερινά έρχεται αντιμέτωπος με:

- γλωσσικές ή πολιτισμικές διαφορές
- τον φόβο των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία
- την αβεβαιότητα των παιδιών και τη δική του
- ζητήματα που μοιράζεται μαζί του/της ένα παιδί, αλλά αδυνατεί να βοηθήσει ως άτομο/ως σχολείο
- έλλειψη χρόνου και πόρων
- απογοήτευση από ενδεχόμενη έλλειψη επικοινωνίας με την οικογένεια ή/και την κοινότητα

Εισηγήσεις για βελτίωση

- δικτύωση μεταξύ σχολείων που έχουν ήδη αναπτύξει στρατηγικές εμπλοκής των οικογενειών ΜΜΕΒ (παραδείγματα από [Οδηγό Υποδοχής](#) σελ. 28-30)
- εμπλοκή όλων των εκπαιδευτικών και της διεύθυνσης του σχολείου (ολιστική προσέγγιση)
- επαγγελματική μάθηση/επιμόρφωση εκπαιδευτικών
- Συντονιστής/Συντονίστρια υποδοχής και ένταξης ΜΜΕΒ
- ενημέρωση όλων των εκπαιδευτικών για τη στρατηγική εμπλοκής των οικογενειών και τις ωφέλειες
- εύρεση του πιο αποτελεσματικού τρόπου για άμεση επικοινωνία με τις οικογένειες (ιδέες;)
- **μεταφρασμένα έντυπα και αξιοποίηση υπηρεσιών διαμεσολάβησης**

→ «άνοιγμα» του σχολείου προς τις οικογένειες ΜΜΕΒ και την κοινότητα και δημιουργία πολιτισμικά συμπεριληπτικού περιβάλλοντος μάθησης

Οργάνωση της πρώτης συνάντησης με οικογένειες ΜΜΕΒ

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Τι θέλω να γνωρίζω:

- Ποιες πληροφορίες έχω για τις οικογένειες των ΜΜΕΒ, την καθημερινή τους ρουτίνα και το περιβάλλον όπου ζουν;
- Με ποιους φόβους και εμπόδια έρχονται αντιμέτωποι/ες;
- Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να επικοινωνήσω μαζί τους;

→ Διάγνωση αναγκών

Συλλογή πληροφοριών για το κάθε παιδί

Με ποιους τρόπους μπορεί να γίνει;

- **Ατομικό Δελτίο**: προηγούμενη φοίτηση, κατάσταση υγείας, δομή οικογένειας, οικονομική κατάσταση κ.ά.
- **Ερωτηματολόγιο** για θέματα υγείας
- **Συμπλήρωση online ερωτηματολογίου** συλλογής πληροφοριών για προηγούμενη φοίτηση σε 17 γλώσσες (δυνατότητα για αποθήκευση και εκτύπωση, μετάφραση) [Online background collation tool for new arrivals \(segfl.org.uk\)](https://www.segfl.org.uk)
- **Διά ζώσης ή εξ αποστάσεως συνέντευξη/συζήτηση** με γονείς/κηδεμόνες (διαμεσολάβηση)

Ομάδα/Ομάδες-στόχος

Με βάση τις πληροφορίες που θα έχω συλλέξει και αφού σκεφτώ/συζητήσω απαντήσεις στα ακόλουθα ερωτήματα, προχωρώ στην οργάνωση της συνάντησης:

- Ποια άτομα θέλω να προσεγγίσω;
- Ποιος είναι ο στόχος μου;
- Τι θέλω να αλλάξω;
- Πόσα άτομα θέλω να παρευρεθούν;
- Πώς θα γίνει ο διαχωρισμός (τμήμα; κοινότητα/μητρική γλώσσα;)

Επικοινωνία

- Συστήνεται: **τηλεφωνική κλήση**
- Βοήθεια από διαμεσολαβητή/διαμεσολαβήτρια
- Γνωριμία
- Σκοπός τηλεφωνικής επικοινωνίας
- Καθορισμός ημέρας και ώρας συνάντησης (ρωτάμε τι ώρα προτιμούν και αναφέρουμε ότι μπορούν να φέρουν μικρότερα παιδιά μαζί τους)
- Θέμα της συνάντησης
- Υπενθύμιση με ένα μήνυμα την προηγούμενη μέρα
- Μεταφορικό μέσο
- Διατροφικές συνήθειες

*Η επικοινωνία στη μητρική γλώσσα δίνει το μήνυμα ότι το σχολείο νοιάζεται και ότι θα είναι σε θέση να καταλαβαίνουν και να ρωτούν απορίες.

Πρόσκληση

- Αποστολή πρόσκλησης στη γλώσσα των μαθητών/μαθητριών
  - *Καλύτερα να σταλούν απευθείας στο άτομο της οικογένειας (με email, viber κ.λπ.) και όχι μέσω του παιδιού.
- Πρόγραμμα Συνάντησης
  - *Συστήνεται η συνάντηση να έχει ένα συγκεκριμένο θέμα (π.χ. κατ' οίκον εργασία, αξιολόγηση) και όχι απλώς «Συνάντηση γνωριμίας» και να σταλεί μεταφρασμένο στη μητρική γλώσσα της οικογένειας.

Σύνδεσμος Γονέων και Κηδεμόνων του Σχολείου

- Εμπλοκή Συνδέσμου Γονέων στη Συνάντηση:
  - Κεραστικά (λαμβάνονται υπόψη οι διατροφικές συνήθειες)
  - Μεταφορά στη συνάντηση, για όσους/όσες δεν έχουν μεταφορικό μέσο.

Χώρος του σχολείου

- Πινακίδες (π.χ. καλωσορίσατε στο σχολείο μας, αίθουσα καθηγητών/καθηγητριών, εργαστήριο πληροφορικής) μεταφρασμένες στις βασικές μητρικές γλώσσες
- Χρήση εικόνας (π.χ. τουαλέτες, κυλικείο)
- Φωτογραφίες και έργα τέχνης των παιδιών

Χώρος της συνάντησης

- Η αίθουσα διδασκαλίας των παιδιών
- Ευκαιρία να γνωρίσουν τον χώρο μάθησης των παιδιών τους, να δουν εργασίες των παιδιών τους στις πινακίδες.
- Τα θρανία είναι καλύτερα να έχουν σχήμα Π, ώστε να υπάρχει οπτική επαφή με όλο το ακροατήριο.

Για τους γονείς/κηδεμόνες που ενδεχομένως να καθυστερήσουν στη συνάντηση προτείνεται να αναθέσετε σε παιδιά να τους οδηγήσουν στην αίθουσα.

ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Παράδειγμα εισαγωγής στην πρώτη συνάντηση:

Γνωρίζουμε ότι η ένταξη ενός παιδιού που η οικογένειά του έχει έρθει πρόσφατα στην Κύπρο είναι δύσκολη στην αρχή. Μερικοί γονείς ή κηδεμόνες δεν αισθάνονται άνετα να έρχονται στο σχολείο, γιατί μπορεί να θεωρούν ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα με το παιδί τους. Ακριβώς αυτός είναι ο λόγος που σας προσκαλέσαμε σήμερα εδώ. Θέλουμε να νιώσετε ότι είστε ευπρόσδεκτοι/ες στο σχολείο και να έχετε άνεση και αυτοπεποίθηση να ρωτήσετε ό,τι θέλετε είτε σήμερα είτε στο μέλλον.

Θα θέλαμε να δούμε πιο πολλούς γονείς/κηδεμόνες να έρχονται στο σχολείο, αλλά ξέρουμε ότι μπορεί να μην είναι εξοικειωμένοι με τέτοιες συναντήσεις. Αυτό είναι ένα από τα θέματα που θα θέλαμε να συζητήσουμε μαζί σας σήμερα. Ακόμη, είναι μια ευκαιρία να μιλήσουμε για σημαντικά ζητήματα που έχουν σχέση με την εκπαίδευση των παιδιών σας και να ζητήσουμε την άποψή σας.

Δομή της συνάντησης

- Αναφέρουμε σύντομα τα θέματα της συνάντησης
- Τονίζουμε ότι ανά πάσα στιγμή μπορούν, με τη βοήθεια του/της διαμεσολαβητή/διαμεσολαβήτριας, να σχολιάζουν ή να ρωτούν ό,τι θέλουν.

Πληροφορίες για το σχολείο

Στόχος του σχολείου και της πολιτείας για την ένταξη ΜΜΕΒ (διαφ. 3 από παρουσίαση 2/9/2021)

Πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας που λειτουργεί στο σχολείο (Εγκύκλιοι ΔΜΓΕ 30/8/2021)

Αξιολόγηση των παιδιών (αρχική, ενδιάμεση, τελική) – στόχος

Ένταξη στη γενική τάξη, όταν το παιδί ολοκληρώσει το πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας που παρακολουθεί.

Έντυπα που μπορεί να δοθούν

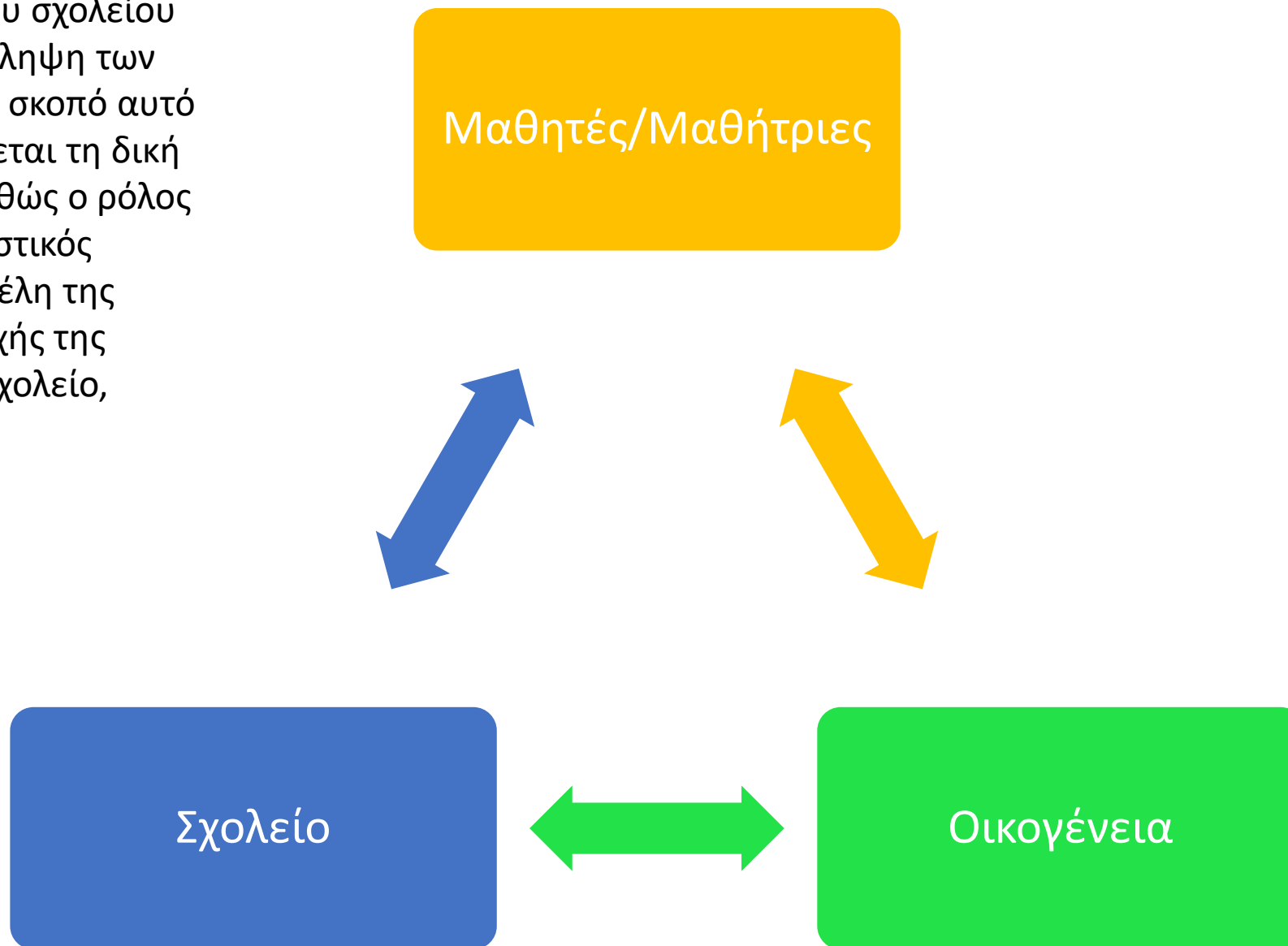
- Κανονισμοί Λειτουργίας Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης 2017 και άλλες πληροφορίες για τη φοίτηση των παιδιών υπάρχουν μεταφρασμένα στα αραβικά, βουλγαρικά, γεωργιανά, ρουμανικά, ρωσικά στον [Οδηγό για γονείς-διαμεσολαβητές \(μπορούν να δοθούν, ΟΧΙ να διαβαστούν\)](#)
- Επιλογή από τα μεταφρασμένα έντυπα επικοινωνίας σχολείου – οικογένειας ΜΜΕΒ που υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου [Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών με Μεταναστευτική Βιογραφία - Μεταφράσεις εντύπων \(pi.ac.cy\)](#)

Γνωριμία

- Αλληλογνωριμία συμμετεχόντων/ουσών στη συνάντηση
  - Ονοματεπώνυμο και ιδιότητα εκπαιδευτικών (σε ποιο άτομο και με ποιον τρόπο απευθύνεται η οικογένεια, όταν υπάρχει ανάγκη)
  - Ονοματεπώνυμο γονέα/κηδεμόνα και όνομα παιδιού και χώρα καταγωγής

Προτεραιότητα του σχολείου
η ένταξη/συμπερίληψη των
ΜΜΕΒ και για τον σκοπό αυτό
το σχολείο χρειάζεται τη δική
τους συμβολή, καθώς ο ρόλος
τους είναι καθοριστικός
(αναφορά στα οφέλη της
ενεργού συμμετοχής της
οικογένειας στο σχολείο,
διάφ. 5)

Ξενάγηση στον χώρο του σχολείου

- Ξενάγηση των γονέων/κηδεμόνων στους χώρους του σχολείου με τη βοήθεια διαμεσολαβητή/διαμεσολαβήτριας

ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ανατροφοδότηση για τη συνάντηση

- Θετικά
- Αρνητικά
- Εισηγήσεις για βελτίωση
- Εισηγήσεις για επόμενες συναντήσεις*
- Να σημειώσουν ένα δυνατό στοιχείο/ένα ταλέντο που έχει το παιδί τους και θεωρούν ότι μπορεί να αξιοποιηθεί από το σχολείο.

*Θα μπορούσε να δοθεί κατάλογος με πιθανά θέματα [Σεμιναρίων για γονείς](#) και να ζητηθεί να δηλώσουν αυτά που τους ενδιαφέρουν. Προτείνεται να είναι θέματα που ενδιαφέρουν τους περισσότερους γονείς (π.χ. ασφάλεια στο διαδίκτυο).

Ιδέες για άλλες δράσεις με γονείς/κηδεμόνες που εκφράζουν ενδιαφέρον να εμπλακούν στο σχολείο

- Εργαζόμαστε από κοινού σε ένα σχέδιο δράσης που αφορά στη συμπεριφορά του παιδιού στο σπίτι και στο σχολείο (ρουτίνες, ρόλοι).
- Κατ' οίκον εργασία και τήρηση προγράμματος
- Εργαζόμαστε από κοινού σε ένα σχέδιο που αφορά τους ακαδημαϊκούς στόχους του παιδιού.
- Συζητάμε στρατηγικές με τις οποίες μπορούν να διατηρήσουν τη μητρική/πρώτη γλώσσα.
- Εμπλοκή των γονιών σε εθελοντικές δραστηριότητες, πρωτοβουλίες για δράσεις διαπολιτισμικού χαρακτήρα, σχολικές εκδηλώσεις
- Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Γονέων

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Centre for Multicultural Youth, Opening the school gate: engaging migrant and refugee families. A resource for Victorian schools, Melbourne, 2015. Διαθέσιμο στο:

file:///C:/Users/pitzioli.m/Desktop/ELLINIKA%20G2/2022/BD%20SYNTONISTES%20MMEB/SYNANTISI%20ME%20GONEIS%20MMEB/Opening-the-School-Gate_Victorian-Schools_2016-1.pdf Ανακτήθηκε στις 5/10/2021.

Chiara Manzoni and Heather Rolfe, How schools are integrating new migrant pupils and their families, National Institute of Economic and Social Research, London, 2019 Διαθέσιμο στο:

<file:///C:/Users/pitzioli.m/Desktop/ELLINIKA%20G2/2022/BD%20SYNTONISTES%20MMEB/SYNANTISI%20ME%20GONEIS%20MMEB/MigrantChildrenIntegrationFinalReport.pdf> Ανακτήθηκε στις: 5/10/2021.

How to Support Immigrant Students and Families Strategies for Schools and Early Childhood Programs, Published by Colorín Colorado, December 2018. Διαθέσιμο στο:

file:///C:/Users/pitzioli.m/Desktop/ELLINIKA%20G2/2022/BD%20SYNTONISTES%20MMEB/SYNANTISI%20ME%20GONEIS%20MMEB/Immigration-Guide-FINAL_4-26-19.pdf Ανακτήθηκε στις: 5/10/2021.

NESSE (2008) Education and Migration. European Commission-NESSE.

OECD (2010) OECD Reviews of Migrant Education. Closing the Gap for Immigrant Students. Policies, Practices and Performance. Paris: OECD.

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Centre for Multicultural Youth, Opening the school gate: engaging migrant and refugee families. A resource for Victorian schools, Melbourne, 2015. Διαθέσιμο στο:

file:///C:/Users/pitzioli.m/Desktop/ELLINIKA%20G2/2022/BD%20SYNTONISTES%20MMEB/SYNANTISI%20ME%20GONEIS%20MMEB/Opening-the-School-Gate_Victorian-Schools_2016-1.pdf Ανακτήθηκε στις 5/10/2021.

Chiara Manzoni and Heather Rolfe, How schools are integrating new migrant pupils and their families, National Institute of Economic and Social Research, London, 2019 Διαθέσιμο στο:

<file:///C:/Users/pitzioli.m/Desktop/ELLINIKA%20G2/2022/BD%20SYNTONISTES%20MMEB/SYNANTISI%20ME%20GONEIS%20MMEB/MigrantChildrenIntegrationFinalReport.pdf> Ανακτήθηκε στις: 5/10/2021.

How to Support Immigrant Students and Families Strategies for Schools and Early Childhood Programs, Published by Colorín Colorado, December 2018. Διαθέσιμο στο:

file:///C:/Users/pitzioli.m/Desktop/ELLINIKA%20G2/2022/BD%20SYNTONISTES%20MMEB/SYNANTISI%20ME%20GONEIS%20MMEB/Immigration-Guide-FINAL_4-26-19.pdf Ανακτήθηκε στις: 5/10/2021.

NESSE (2008) Education and Migration. European Commission-NESSE.

OECD (2010) OECD Reviews of Migrant Education. Closing the Gap for Immigrant Students. Policies, Practices and Performance. Paris: OECD.

Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε;

Μεταναστευτική πολιτική – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
mmev@cyearn.pi.ac.cy

Μαρία Πιτζιολή, Φιλολόγος, Β.Δ.
Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
pitzioli.m@cyearn.pi.ac.cy
22402378

Δρ Παναγιώτης Σάββα, Φιλολόγος
Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
savva.p@cyearn.pi.ac.cy
22402378